

Печатные технологии позволяют художникам создавать работы в виде постеров, арт-зинов, авторских книг, графических серий и коллажей. Благодаря доступности цифровой печати, авторы могут экспериментировать с форматом, материалами и текстурами. Это особенно актуально для молодых художников, не имеющих доступа к дорогим галереям или традиционным выставочным площадкам.

Примером может служить использование ризографии – японской технологии печати, популярной среди независимых художников. Она позволяет создавать яркие, многослойные изображения с характерной зернистостью, что стало эстетическим элементом в современной графике.

Искусство часто использует печатную продукцию в самых разных формах, потому что она тоже может служить способом самовыражения. Через нее автор может передать свои идеи, переживания или тревожные мысли, визуализируя то, что его волнует.

За годы развития печатной отрасли появилось множество технологий печати и обработки материалов. Все это дает художникам и творческим людям новые инструменты и возможности для самовыражения и реализации своих идей.

Полиграфия в современном искусстве – это не просто способ воспроизведения изображений. Это полноценный инструмент художественного выражения, взаимодействия с аудиторией и создания сенсорного опыта. Благодаря развитию технологий, художники получают все больше возможностей для экспериментов и самореализации.

Список использованных источников

1. Артгид : [сайт]. – М., 2009–2025. – URL: <https://artguide.com> (дата обращения 30.09.2025).
2. Иноекино : [сайт]. – СПб., 2015–2025. – URL: <https://inoekino.com> (дата обращения 30.09.2025).

УДК 811.161.3'373

**“САМО СЛОВА ГАВОРЫЦЬ...”: ПАПУЛЯРЫЗАЦЫЯ
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АФАРЫСТЫЧНАЙ СПАДЧЫНЫ
НА ГАРАДСКОЙ ПРАСТОРЫ БЕЛАРУСІ**

Свірыдовіч К. У., Сівак М. Ю.

студэнты

Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна, г. Брэст

Ідэя праекта “Само слова гаворыць”, створанага студэнтамі філалагічнага факультэта БрДУ, – папулярываваць беларускую афарыстыку. Паколькі далёка не кожная сям’я лічыць неабходным мець у сваёй бібліятэцы зборнік афарызмаў, усё меней беларусы чытаюць творы роднай літаратуры, трэба, каб афарызмы беларускіх пісьменнікаў “загучалі”, “загаварылі” на вуліцах горада: у гістарычным цэнтры, на пешаходных вуліцах, у парках. Іх можна размясціць на фасадах будынкаў, на ўказальніках, на банарах, у грамадскім транспарце. Такім чынам, горад стане свайго роду зборнікам афарызмаў.

Ключавыя словы: афарызм, патрыятызм, духоўна-маральная культура, рэкламнае імя.

Нацыянальная мова з’яўляецца сховішчам калектыўнага вопыту народа. Асаблівую ролю ў перадачы ведаў пра чалавека і свет ад пакалення да пакалення адыгрываюць афарызмы. У крылатых выслоўях сканцэнтравана тысячагадовая мудрасць чалавецтва і беларускай нацыі.

Важна адзначыць, што афарызмы – сродкі традыцыйнага выхавання, якія ўтрымліваюць выпрабаваныя часам маральныя нормы, мадэлі паводзінаў, ідэі якіх шчыльна спрэсаваны ў мінімальны аб’ём і могуць быць дастасаваны да многіх жыццёвых сітуацый. Змест афарызмаў спрыяе развіццю цэлага спектра маральных якасцяў: пачуцця ўласнай годнасці, працавітасці, шчырасці, праўдзівасці, дабрыні, міласэрнасці, спачування і многіх іншых.

На Рэспубліканскім конкурсе “100 ідэй для Беларусі” быў прадстаўлены праект філалагічнага факультэта «“Само слова гаворыць...”»: папулярываць нацыянальнай афарыстычнай спадчыны на гарадской прасторы Беларусі».

Афарыстычны фонд Беларусі валодае багатым патрыятычным зместам, утрымліваючы звесткі пра мову, веру, звычаі, славу тыя мясціны, рысы нацыянальнага характару. Патрыятызм – духоўна-маральнае пачуццё, якое выяўляецца ў клопаце пра інтарэсы Радзімы, у гонары за яе поспехі і дасягненні, у павазе да культуры і гісторыі. Дадзенае пачуццё адносіцца да найвышэйшай каштоўнасці, якую неабходна выхоўваць у чалавеку, каб ён змог актыўна і разумна выконваць свой грамадзянскі абавязак, паважаць законы краіны, ведаць мінулае і сучаснасць свайго народа, яго традыцыі.

Выслоўі здольныя ў далікатнай, ненадакучлівай, добра запамінальнай форме ўзбагаціць чалавеказнаўчыя веды асобы, сфарміраваць каштоўнасныя арыентацыі. Афарыстычны матэрыял вы-

хоўвае мастацкі густ, спрыяючы разуменню вобразнасці мастацкіх твораў, глыбокіх па змесце і лаканічных па форме.

У гісторыі Беларусі ёсць вопыт папулярызацыі культуры і мовы. Так, у Віцебску ў 20-я гады XX стагоддзя па ініцыятыве Марка Шагала гараджанам прапагандавалася новае мастацтва. Былі дэкараваны фасады будынкаў і транспарт (параходы і трамваі), аформлены супрэматычныя шыльды, распрацаваны плакаты для публічнага экспанавання. Зараз гарады Беларусі ўпрыгожваюць банары “Смак беларускай мовы” і “Якім будзе тваё першае слова на роднай мове”.

Ідэя нашага праекта – папулярываваць беларускую афарыстыку і яе складнік – афарыстыку пісьменнікаў-берасцейцаў. Паколькі далёка не кожная сям’я лічыць неабходным мець у сваёй бібліятэцы зборнік афарызмаў, усё меней беларусы чытаюць творы роднай літаратуры, трэба, каб афарызмы беларускіх пісьменнікаў “загучалі”, “загаварылі” на вуліцах горада: у гістарычным цэнтры, на пешаходных вуліцах, у парках – месцах традыцыйнага адпачынку берасцейцаў і гасцей горада і краіны. Іх можна размясціць на фасадах будынкаў, на ўказальніках, на банарах, у грамадскім транспарце. Арт-аб’ектамі могуць стаць лаўкі: можна зрабіць лаўкі закаханых, лаўкі бацькоў і дзяцей і інш.

Малюнак 1 – Афармленне грамадскага транспарту

Малюнак 2 – Афармленне банара на аснове малюнка вучняў школы праваслаўнага прыходу Брацкага храма ў гонар Свяціцеля Цудатворца Мікалая г. Брэста

Праз знаёмства з мудрасцю народа, сканцэнтраванай у афарызме, будуць фарміравацца духоўна-маральная культура і патрыятызм, якія выяўляюцца ў паводзінах людзей, адносінах да сям’і, блізкіх, родных, калег, суседзяў, у павазе да культуры і гісторыі малой і вялікай Радзімы. Знаёмства з нацыянальнай афарыстыкай узбагачае культурны багаж беларусаў, развівае інтэлект, уменне аналітычна думаць, вобразна і пераканаўча выказаць свае думкі.

У афарыстычных выслоўях знаходзім выказванне гонару за багатую гісторыю і культуру Бацькаўшчыны, выяўленне павагі да *радаводу, сям’і, народа, Радзімы* – асноўнай духоўнай каштоўнасці чалавека.

Малюнак 3 – Афармленне банара на аснове фотаздымка Карыны Свірыдовіч

Малюнак 4 – Афармленне банара на аснове фотаздымка Карыны Свірыдовіч

Малюнак 5 – Афармленне банара на аснове фотаздымка Карыны Свірыдовіч

Афарызмы створаць прывабнае мілагучнае, насычанае сэнсам рэкламнае імя, што будзе прыцягваць пакупніка і спажываўца паслуг. Афарызмы, на нашу думку, створаць станоўчы вобраз тавара ці паслугі, якія будуць уяўляцца як неад'емная частка культуры і дабрабыту краіны.

Салоны прыгажосці

Узросту не мае Гармонія,
Не ведае межаў Краса. (Ніна Мацяш);
Датуль не знікне хараство,
Пакуль яго шукаюць людзі. (Ірына Багдановіч)

Кнігарня, бібліятэка

Кніга павінна ляжаць на стале, як хлеб. (Георгій Марчук)

Магазін адзення

Свая кашуля бліжэй да цела. (Прыказка)

Хлебны магазін, пякарня

Хлеб – гэта ўсмешка зямлі. (Сяргей Законнікаў)

Бульбяная

На бульбе выраслі паэты,
І маршалы,
І касманаўт. (Еўдакія Лось)

Ювелірная крама

Звіняць ёй завушніцы
Усё пра маё каханне. (Максім Танк)

Крама па продажы алкаголю

Чарачка, каточак, каціся ў раточак, каб не балеў жываточак.
(Тост)

Мясная крама

Няма лепшай рэчы, чым свіныя плечы. (Прыказка)

Крама па продажы тытуню

Калі курэц, то насі люльку і тытунец. (Прыказка)

Сувенірная крама

У маленькіх рэчах часам хаваецца цэлы свет. (Надзея Ясмінска)

Транспарт

Дарог у свеце вельмі многа,
А ты між іх сваю знайдзі. (Пятрусь Броўка)
Добра быць у дарозе, якую ты сам сабе выбіраеш. (Якуб Колас)

Цягнікі

Лакаматыў гадоў маіх стракатых
Вязе мяне на станцыю надзей. (Тамаш Ляшонак)

Водны транспарт (цеплаход)

Надзею майце, як якар душы, каб не захлынулі вас хвалі жыццёвыя. (Рыгор Барадулін)

Таксі

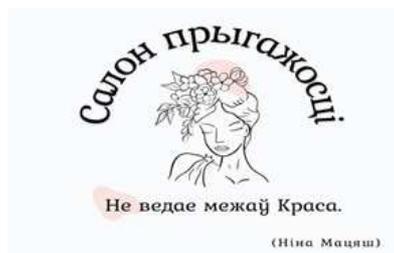
Ты пакліч мяне.
Пазаві.
Сто дарог за маімі плячыма. (Яўгенія Янішчыц)

Оптыка

Непрыгожых жанчын не бывае,
Проста шмат невядушчых мужчын. (Генадзь Бураўкін)

Брэсцкі загс

Хай вам живеца ў пары светла, любя,
У згодзе, ва ўзаемным шанаванні. (Ніна Мацяш)

Малюнак 6 – Афармленне шыльды салона прыгажосці

Практычная рэалізацыя праекта, на нашу думку, будзе мець вынікам рост духоўна-маральнай культуры беларусаў, фарміраванне каштоўнаснага стаўлення да гісторыка-культурнай спадчыны Айчыны, узбагачэнне іх ведаў пра малую і вялікую радзіму, пра беларускую літаратуру, у тым ліку пра творчасць землякоў – берасцейскіх аўтараў.

УДК 766:004.921

ЭВОЛЮЦИЯ ШРИФТОВ В ЦИФРОВОЙ ЭПОХЕ: ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ МЕДИАИНДУСТРИИ И КУЛЬТУРНОЕ ВОСПРИЯТИЕ

Тараненко В. А.

студентка 3 курса

Рязанский институт (филиал) Московского политехнического университета,
г. Рязань